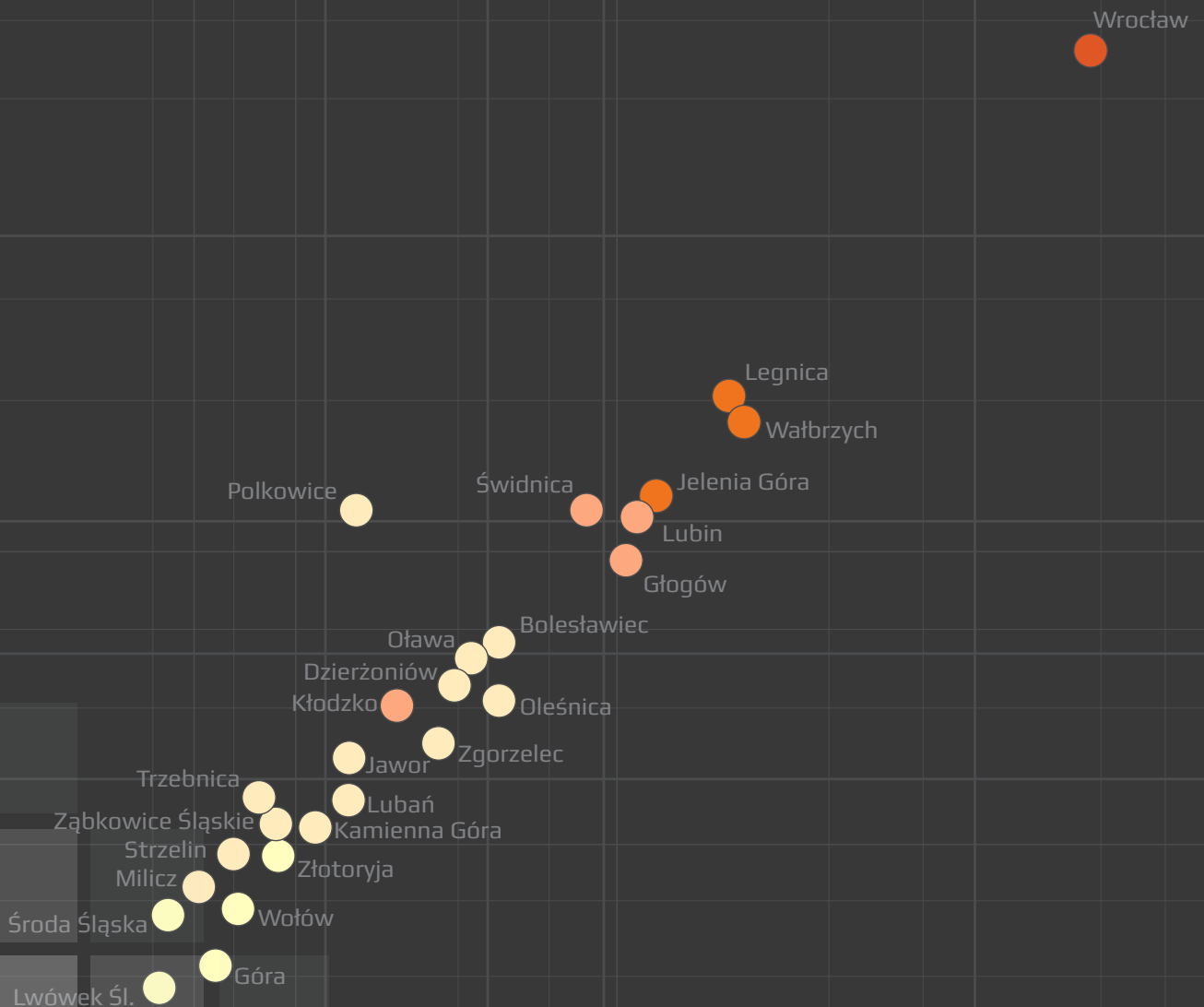

OCENA POTENCJAŁU MIAST POWIATOWYCH DOLNEGO ŚLĄSKA

POD WZGLĘDEM LICZBY LUDNOŚCI, RYNKU PRACY
I USŁUG PONADLOKALNYCH

LUTY 2024

OPRACOWANIE

Instytut Rozwoju Terytorialnego

ul. J. Wł. Dawida 1a

50-527 Wrocław

DYREKTOR

Maciej Zathey

ZASTĘPCY DYREKTORA

Agnieszka Wałęga

Przemysław Malczewski

KOORDYNACJA OPRACOWANIA

Renata Cieślak

ZESPÓŁ AUTORSKI

Małgorzata Mongiałło

Małgorzata Rojek

WSPÓŁPRACA

Sławomir Książek

OCENA POTENCJAŁU MIAST POWIATOWYCH DOLNEGO ŚLĄSKA POD WZGLĘDEM LICZBY LUDNOŚCI, RYNKU PRACY I USŁUG PONADLOKALNYCH

LUTY 2024

Spis treści

Wprowadzenie	5
Sieć miejska w ujęciu reguły kolejności-wielkości G. K. Zipfa	6
Liczba ludności	6
Liczba pracujących	8
Hierarchia ośrodków powiatowych w świetle społeczno-gospodarczych	9
Ośrodki powiatowe	9
Liczba ludności	9
Liczba pracujących	13
Sfera usług (publicznych)	16
Podsumowanie	19
Ośrodki powiatowe bez Wrocławia	21
Liczba ludności	21
Liczba pracujących	22
Sfera usług (publicznych)	24
Podsumowanie	24
Podsumowanie i wnioski końcowe	26

Wprowadzenie

Temat roli miast w sieci osadniczej w kontekście pełnionych przez nie funkcji od lat jest tematem badań, a w ostatnim czasie jest coraz silniej podkreślany, w szczególności ze względu na rosnące dysproporcje pomiędzy miastami, które z kolei przekładają się na tempo rozwoju społeczno-gospodarczego i poziom życia mieszkańców. Współcześnie wiele miast dotyka proces depopulacji związanej z ujemnymi trendami demograficznymi, drenażem kapitału ludzkiego i utratą funkcji gospodarczych. Inna część miast podlega zaś procesom transformacji przestrzennej związanej z procesami urbanizacji, zasysa potencjał gospodarczy z regionu potęgując polaryzację przestrzeni oraz niekorzystne procesy rozwoju społeczno-gospodarczego, co może stanowić zagrożenie spójności terytorialnej.

W 2017 roku w Instytucie Rozwoju Terytorialnego (Instytut) na potrzeby prac towarzyszących sporządzaniu planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, przeprowadzono badanie dotyczące oceny potencjału miast powiatowych. Wykonano je w oparciu o liczbę ludności miast, liczbę pracujących oraz wyposażenie w wybrane usługi publiczne.

Celem niniejszego opracowania jest ocena aktualnej pozycji miast powiatowych oraz zdiagnozowanie zmian, które zaszły w odniesieniu do badania przeprowadzonego w 2017 roku. Zastosowanie uprzednio opracowanej metodyki pozwoliło uzyskać obraz zmian zachodzących w klasyfikacji ośrodków miejskich w województwie. Jedną z przesłanek do aktualizacji ww. opracowania są podejmowane przez Instytut działania badawcze i diagnostyczne, prowadzone przy okazji opracowania projektu Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+.

W pierwszej części opracowania, uzupełniająco w celu zbadania charakteru miejskiej sieci osadniczej, wykorzystano regułę wielkości-kolejności G. K. Zipfa. Daje ona możliwość zbadania stanu równowagi pomiędzy rozkładem populacji, a wielkością ośrodków na danym obszarze. Zgodnie z założeniami tej teorii miasta wybranego obszaru uszeregowane od największego do najmniejszego, tworzą określony rozkład wielkościowy, który pokazuje stosunek między rangą miasta, a jego wielkością. Według teorii wraz z wielkością ośrodka (wielkość rozumiana jako liczba jego ludności) wzrasta potencjał oraz ranga ośrodka, ponieważ to największe miasta mają większy potencjał do przyciągania ludzi, inwestycji i działalności gospodarczej. Oznacza to, że im większa liczba mieszkańców w mieście, tym większe możliwości rozwoju i zatrudnienia, co z kolei przyciąga kolejnych mieszkańców. Procedurę tą przeprowadzono dla wszystkich 92 miast województwa. W przypadku liczby ludności analizę wykonano w szerszej perspektywie tj. uwzględniając rok 2010.

W kolejnej, właściwej części powtórzone zostały analizy z opracowania z 2017 roku badające potencjał miast powiatowych pod względem liczby mieszkańców i pracujących oraz usług publicznych. W tej części badaniem objęto 26 miast powiatowych. Ze względu na dominującą i wciąż rosnącą pozycję Wrocławia, którego ranga wykracza poza oddziaływanie regionalne, w ostatniej części opracowania wykonane zostały ww. analizy miast powiatowych z wyłączeniem Wrocławia.

Sieć miejska w ujęciu reguły kolejności-wielkości G. K. Zipfa

Liczba ludności

Miasta województwa dolnośląskiego¹ w 2022 roku zamieszkiwało ponad 1 950 tys. mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich lat ogólna liczba ludności miast regionu systematycznie maleje. Od 2015 r. ubyło jej 2,9%, natomiast od 2010 r. jest to już 4,4%. Wzrost liczby mieszkańców odnotowują jedynie pojedyncze miasta województwa zlokalizowane w bliskim sąsiedztwie Wrocławia tj.: Siechnice, Kąty Wrocławskie, Trzebnica, Środa Śląska, Oława, Brzeg Dolny i Sobótka oraz sam Wrocław.

Obserwowane w badanym okresie zmiany wskazują również na pogłębiającą się dominację Wrocławia nad pozostałymi miastami regionu, co przejawia się dysproporcją liczby ludności pomiędzy największym, a kolejnymi miastami w sieci osadniczej Dolnego Śląska tj. Wrocławiem a Wałbrzychem, Legnicą i Jelenią Górą. Świadczy o tym wzrost udziału mieszkańców Wrocławia w liczbie ludności miejskiej województwa z 30,9% w 2010 roku, poprzez 31,6% w 2015 roku, aż do 34,6% w 2022 roku. W tym samym czasie sukcesywny spadek liczby mieszkańców odnotowywały ujęte łącznie trzy byłe miasta wojewódzkie: 15,1%, 14,8% do 13,9%².

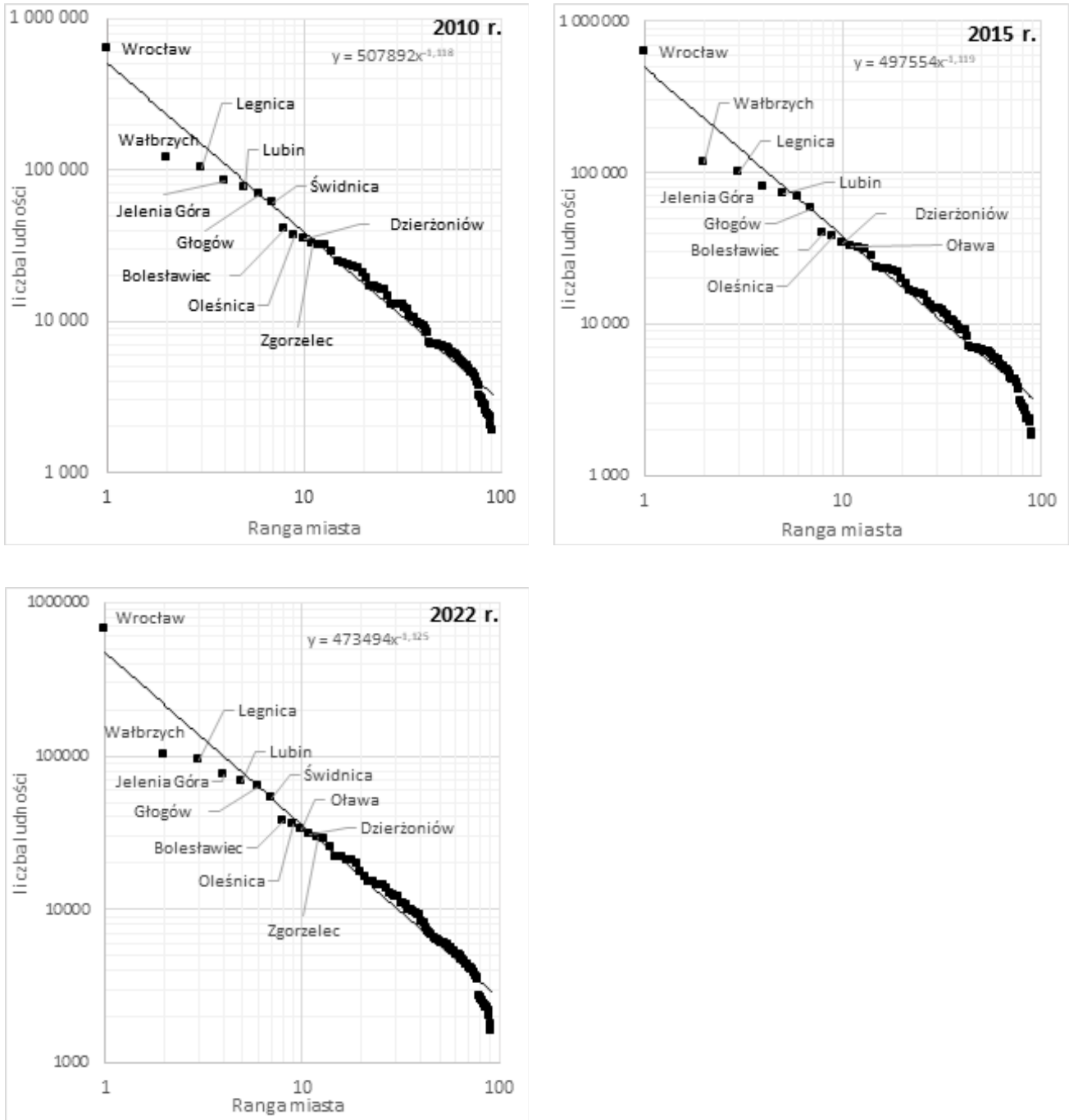
Do analizy sieci miejskiej Dolnego Śląska w opracowaniu wykorzystano metodę kolejności i wielkości G. K. Zipfa. Biorąc pod uwagę dane z 2022 roku jak i z wcześniejszych lat przedstawionych na [Rysunku 1](#), wyraźnie zaznacza się dominacja Wrocławia nad pozostałymi ośrodkami miejskimi regionu. Szczególnie duże odchylenia od prostej aproksymującej występują w przypadku ośrodków miejskich o najwyższej randze po Wrocławiu, będących jednocześnie byłymi miastami wojewódzkimi, są to: Wałbrzych, Legnica i Jelenia Góra. Tym samym względem teoretycznego, idealnego układu sieci miejskiej wynikającego z zastosowanej metody wspomniane powyżej miasta posiadają wyraźnie za małą liczbę ludności w odniesieniu do największego miasta regionu. Warto jednocześnie zwrócić uwagę na fakt, że wspomniany dystans w ostatnich latach się powiększa. Wynika to ze wzrostu liczby ludności Wrocławia przy jednoczesnym spadku liczby mieszkańców byłych miast wojewódzkich. Dla przykładu podczas gdy w 2010 roku stosunek wielkości pomiędzy Wrocławiem a Wałbrzychem wyniósł 5,2, w roku 2022 wzrósł już do 6,6. Wyraźne odchylenie od prostej aproksymującej występuje także w zbiorze najmniejszych dolnośląskich miast, dla których reguła kolejności i wielkości Zipfa nie obowiązuje. Biorąc pod uwagę założenia zastosowanej metody jest to normalna sytuacja opisywana często w literaturze przedmiotu.

Wspomniane zmiany, zarówno w badanym okresie tj. od 2015 roku jak i lat wcześniejszych tj. 2010 r., a nawet sięgając lat 90, nie pociągają za sobą zmian w hierarchii największych miast województwa (pierwsze 9 miast). Niezmiennie na pierwszym miejscu pozostaje Wrocław, a na dalszych pozycjach uplasowały się: Wałbrzych, Legnica, Jelenia Góra, Lubin, Głogów, Świdnica, Bolesławiec, Oleśnica. Zmianę zaobserwowano natomiast na 10 pozycji tj. Oława zamieniła się miejscami z Dzierżonowem, który w 2022 roku spadł na 11 miejsce.

¹ W 2022 roku liczba miast w województwie dolnośląskim wynosiła 92. Badanie przeprowadzono na wszystkich miastach.

² Podana zmiana procentowa dotyczy Wałbrzycha, Legnicy i Jeleniej Góry łącznie.

Rysunek 1. Liczba ludności, a ranga miast w województwie dolnośląskim.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba pracujących

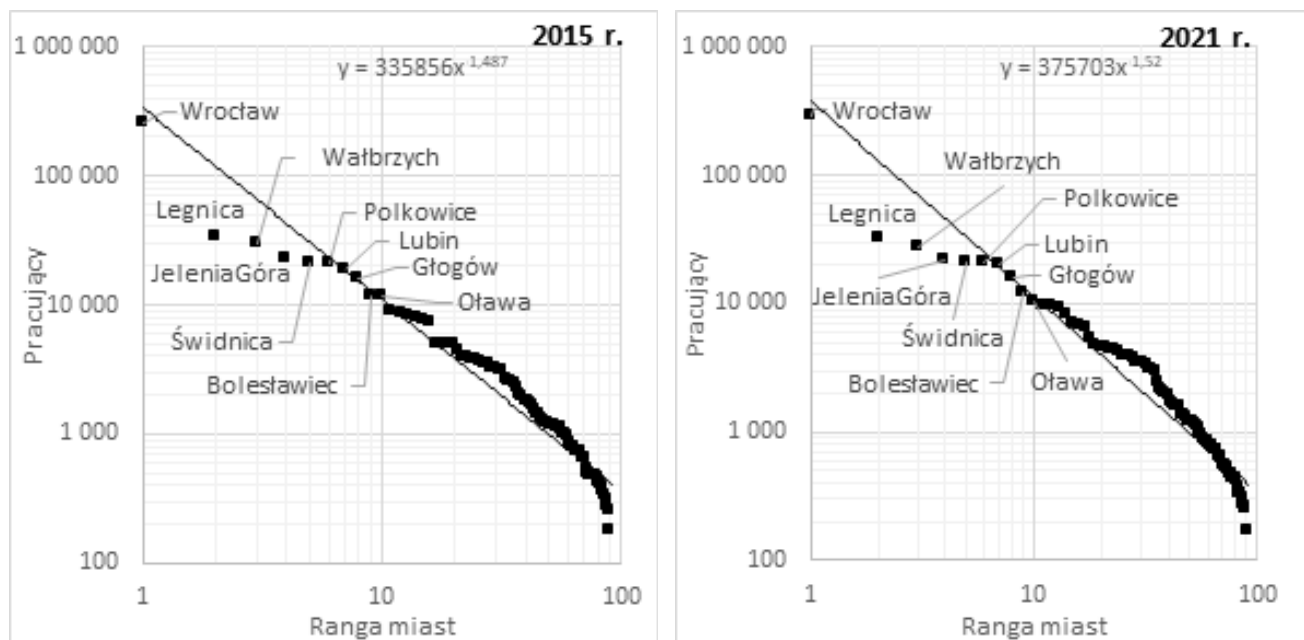
Podobnie jak w przypadku analizy miejskiej sieci osadniczej z zastosowaniem liczby ludności miast, w świetle reguły kolejności i wielkości Zipfa, przeprowadzono również analizę pod kątem liczby pracujących. Przebadano dane z dwóch lat – 2015 i 2021 roku.

Liczba pracujących w miastach województwa dolnośląskiego w 2021 r.³ wyniosła ponad 650 tys. W odniesieniu do roku 2015 wzrosła ona o 6,1%. Spośród największych miast województwa, przyrost liczby pracujących odnotowano we Wrocławiu, Świdnicy, Głogowie oraz Bolesławcu. Spadek zarejestrowano w byłych miastach wojewódzkich: Legnicy, Wałbrzychu oraz Jeleniej Górze.

Podobnie jak w przypadku liczby ludności miast, pod kątem liczby pracujących niezmiennie dominującą pozycję posiada Wrocław, dystansując znacznie drugą w kolejności Legnicę. Różnice pomiędzy Wrocławiem a następnymi miastami o największych rynkach pracy były jeszcze większe niż w przypadku liczby ludności. W latach 2015-2021 odnotowano także wzrost dysproporcji pomiędzy Wrocławiem a trzema byłymi miastami wojewódzkimi. Sytuacja ta jest dobrze ukazana na **Rysunku 2**, na którym kolejne po Wrocławiu ośrodki zarówno w roku 2015 jaki i 2021 bardzo wyraźnie odstają od prostej aproksymującej. Dla przykładu w 2015 roku stosunek liczby pracujących we Wrocławiu do Legnicy plasującej się na drugim miejscu pod analizowanym względem wyniósł 7,8 i wzrósł w 2021 roku do 8,9.

Najwyższą rangę miast pod względem liczby pracujących zajmują: Wrocław, Legnica, Wałbrzych, Jelenia Góra, Świdnica, Polkowice, Lubin, Głogów, Bolesławiec, Oława, Dzierżoniów.

Rysunek 2. Liczba pracujących, a ranga miast w województwie dolnośląskim.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

³ Ze względu na dostępność danych w opracowaniu uwzględniono liczbę pracujących za 2021 r.

Hierarchia ośrodków powiatowych w świetle wybranych zjawisk społeczno- gospodarczych

Ośrodki powiatowe

W celu uzyskania materiału porównawczego dla prześledzenia zmian zachodzących w hierarchii ośrodków Dolnego Śląska powtórzono analizę przeprowadzoną w ramach opracowania stworzonego w tut. Instytucie pt. Ocena potencjału miast powiatowych pod względem liczby ludności, rynku pracy i usług. Pierwotne opracowanie bazowało na danych GUS z 2015 r. oraz katalogu usług pozyskanego przez pracowników Instytutu na cele prowadzonego badania.

W ramach powtórnej analizy podjęto się odtworzenia przyjętej metodologii posługując się najaktualniejszymi dostępnymi danymi GUS (tj. liczba mieszkańców – dane z 2022 r., liczba pracujących – dane z 2021r.) oraz źródłami internetowymi i zasobami własnymi (w celu zaktualizowania katalogu usług), co pozwoliło prześledzić zmiany w sieci osadniczej Dolnego Śląska.

Liczba ludności

W analizie miast powiatowych Dolnego Śląska pod względem liczby ludności w porównaniu do badania bazującego na danych z 2015 roku zmianie uległy skrajne wartości zakresu danych: znacząco wzrosła liczba ludności Wrocławia – o ponad 40 tys. mieszkańców (**Tabela 1**), natomiast zmalała liczba ostatniego w zestawieniu Lwówka Śląskiego o ok. 1 tys. mieszkańców. Spowodowało to zwiększenie rozpiętości zakresu analizowanych danych, co z kolei przełożyło się na przesunięcie progów naturalnych przedziałów w metodzie Jenksa⁴. W większości dolnośląskich miast powiatowych w okresie 2015 – 2022 nastąpił spadek liczby mieszkańców (największe spadki zanotowały: Jawor, Wałbrzych, Kamienna Góra spadek o 12%, Złotoryja -11%, Lwówek śląski i Kłodzko -10 %). Wyjątek stanowi wspomniany już Wrocław (wzrost o 6%), a także trzy miasta z jego najbliższego otoczenia – Trzebnica (4%), Oława i Środa Śląska (wzrost o 2%).

---

⁴ Analizę naturalnych przerw wykonano za pomocą programu Arc GIS.

Tabela 1. Liczba ludności w miastach województwa dolnośląskiego w roku 2015 i 2021.

Nazwa	Liczba ludności w 2015	Liczba ludności w 2022
Wrocław	635 759	674 080
Wałbrzych	115 453	101 860
Legnica	100 886	93 040
Jelenia Góra	81 010	75 790
Lubin	73 352	68 410
Głogów	68 666	62 890
Świdnica	58 377	53 420
Bolesławiec	39 373	37 290
Oleśnica	37 450	35 350
Dzierżoniów	33 946	31 060
Oława	32 572	33 150
Zgorzelec	31 350	29 310
Kłodzko	27 656	25 110
Jawor	23 650	20 850
Polkowice	22 535	21 510
Lubań	21 580	19 760
Kamienna Góra	19 663	17 380
Złotoryja	15 951	14 340
Ząbkowice Śląskie	15 403	14 360
Trzebnica	13 099	13 670
Wołów	12 522	12 050
Strzelin	12 498	11 980
Góra	12 217	10 880
Milicz	11 593	10 860
Środa Śląska	9 337	9 550
Lwówek Śląski	9 102	8 230

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W ramach badania porównawczego, bazując na liczbie ludności z 2022 r. ⁵, miasta powiatowe powtórnie podzielono metodą naturalnych przerw na pięć grup. Po raz kolejny Wrocław jako jedyny znalazł się w pierwszej grupie, znacząco odbiegając liczbą mieszkańców od pozostałych ośrodków i stale przez lata powiększając swoją przewagę. Ma na to wpływ wspomniany już wzrost liczby ludności stolicy województwa i jednoczesny spadek drugiego w hierarchii miast Wałbrzycha (spadek o prawie 14 tys. osób w stosunku do roku 2015).

⁵ BDL: Kategoria: LUDNOŚĆ; Grupa: STAN LUDNOŚCI; Podgrupa: Gęstość zaludnienia oraz wskaźniki; Data ostatniej aktualizacji: 28.09.2023

Kolejna II grupa ośrodków okazała się tym razem liczniejsza niż podczas poprzedniego badania (co zobrazowano w Tabeli 2). Znalazły się w niej, oprócz Legnicy i Wałbrzycha, również Jelenia Góra, Lubin i Głogów, które w badaniu z 2017 r. znajdowały się w niższej (III) grupie. We wszystkich tych miastach na przestrzeni lat nastąpił ubytek mieszkańców, utrzymujący się na stosunkowo równym poziomie od 6-8% (poza Wałbrzychem, który w badanym okresie zanotował 12% spadek liczby mieszkańców). Zauważalna jest również znacząca zmiana w przedziałach wartości tej grupy miast. W poprzednim badaniu grupę II stanowiły jedynie miasta stutysięczne, w aktualnym rozkład danych w ramach naturalnych prześwitów powoduje, że miasta powyżej 60 tys. mieszkańców również stanowią miasta II kategorii, pomimo postępującego w nich ubytku mieszkańców.

Trzecią grupę stanowią: Bolesławiec, Oleśnica, Oława i Świdnica. Tak samo jak w przypadku grupy II, zakres wartości dla grupy III w aktualnym badaniu nie pokrywa się z badaniem z 2017 roku. W roku 2015 grupę III stanowiły miasta od 58 do 81 tys. mieszkańców, natomiast w roku 2022 przedział ten wynosił 33 – 53 tys. mieszkańców. Należy zaznaczyć, że w 2022 roku różnica w liczbie ludności pomiędzy najmniejszym ośrodkiem z tej grupy – Oławą, a największym miastem z grupy IV – Dzierżoniowem, jest niewielka tj. ok. 2 tys. mieszkańców (odpowiednio 33 i 31 tys.), a mimo to znalazły się one w odrębnych grupach. Miasta poniżej 19 tys. mieszkańców znalazły się w ostatniej, piątej grupie, analogicznie jak w raporcie opierającym się na danych z 2015 r.

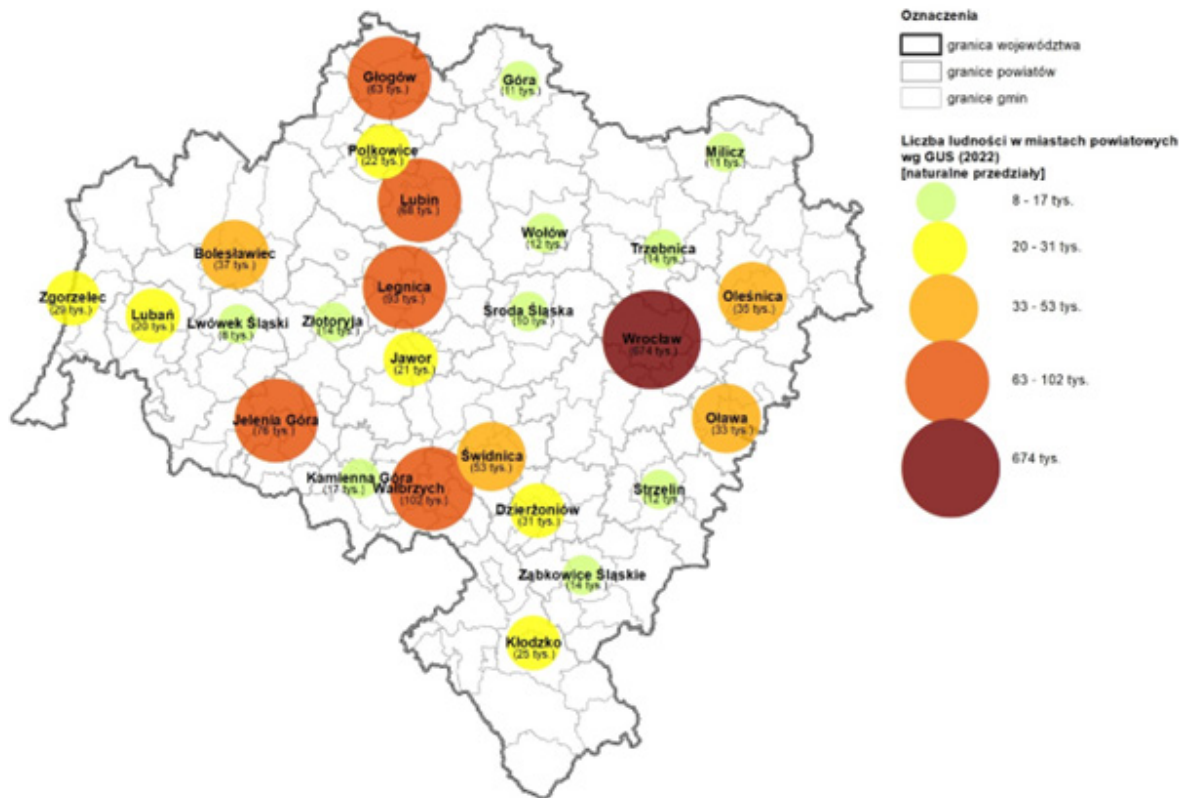
Tabela 2. Podział miast powiatowych wg liczby ludności w 2015 i 2022 r.

Grupa	Przedziały wartości w 2015 (tys.)	Miasta (2015 r.)	Przedziały wartości w 2022 (tys.)	Miasta (2022 r.)
I	636	Wrocław	674	Wrocław
II	101 - 115	Legnica, Wałbrzych	63 - 102	Legnica, Wałbrzych, Jelenia Góra, Lubin, Głogów
III	58 - 81	Jelenia Góra, Lubin, Głogów, Świdnica	33 - 53	Bolesławiec, Oleśnica, Oława, Świdnica
IV	22 - 39	Dzierżoniów, Kłodzko, Lubań, Jawor, Polkowice, Zgorzelec, Oleśnica, Oława, Bolesławiec	20 - 31	Dzierżoniów, Kłodzko, Lubań, Jawor, Polkowice, Zgorzelec
V	9 - 20	Góra, Milicz, Środa Śląska, Wołów, Strzelin, Ząbkowice Śląskie, Trzebnica Kamienna Góra, Złotoryja, Lwówek Śląski	8 - 17	Góra, Milicz, Środa Śląska, Wołów, Strzelin, Ząbkowice Śląskie, Trzebnica, Kamienna Góra, Złotoryja, Lwówek Śląski

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W tabeli kolorem **pomarańczowym** oznaczono miasta, które awansowały do wyższej grupy.

Rysunek 3. Liczba ludności miast powiatowych w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Biorąc pod uwagę zespoły miast obszarowo graniczących ze sobą, w ślad za opracowaniem z 2017 r., obserwujemy co następuje:

- przy łącznym analizowaniu Wałbrzycha, Świebodzic, Boguszowa-Gorców, Szczawna-Zdroju, Jedliny-Zdroju i Głuszycy, uzyskują one łącznie 130 tys. mieszkańców i dystansują, kolejną w hierarchii Legnicę, nie wspominając już o pozostałych miastach z grupy II, analogicznie jak w roku 2015;
- Jelenia Góra i przyległe do niej Piechowice oraz Szklarska Poręba mają łącznie 87 tys. mieszkańców, co nieznacznie przybliży zespół miast do Legnicy oraz Wałbrzycha, a oddala od pozostałych miast z tej grupy;
- zestawiając łącznie Dzierżoniów, Bielawę i Pieszyce otrzymujemy 66 tys. mieszkańców, co w traktowaniu ich jako jednego zespołu miejskiego zapewniłoby awans do ośrodka wyższej grupy.

Liczba pracujących

Posługując się analogiczną metodologią jak dla liczby ludności, wykonano analizę liczby pracujących w miastach⁶ w 2021 r.⁷ Podobnie jak w przypadku liczby mieszkańców mamy tu do czynienia ze zwiększonym zakresem wartości danych, spowodowanym przyrostem liczby pracujących dla pierwszego w hierarchii Wrocławia (wzrost o ponad 33 tys. pracujących) i przy względnej stagnacji ostatniego w zestawieniu Lwówka Śląskiego (wzrost jedynie o 21 osób), co można zaobserwować w tabeli 3. W odróżnieniu do zmian obserwowanych w liczbie ludności w miastach powiatowych Dolnego Śląska, w zestawieniu dotyczącym liczby pracujących sytuacja jest bardziej zróżnicowana. Część miast, w tym byłe miasta wojewódzkie tj. Legnica, Wałbrzych, Jelenia Góra, a także Oława, Kłodzko, Zgorzelec, Kamienna Góra, Ząbkowice Śląskie i Wołów odnotowały spadek liczby pracujących (największy spadek zanotowały Ząbkowice śląskie – 13%; Oława 12%; Kamienna Góra 10%). Natomiast w pozostałych nastąpił wzrost liczby pracujących, przy czym największy procentowy wzrost nastąpił w Jaworze (29%), Wołowie (22%), Oleśnicy (18%) i Trzebnicy (17%).

Tabela 3. Liczba pracujących w miastach powiatowych województwa dolnośląskiego w latach 2015 i 2021.

Nazwa	Liczba pracujących w 2015	Liczba pracujących w 2021
Wrocław	259 083	292 083
Wałbrzych	30 067	27 774
Legnica	33 132	32 679
Jelenia Góra	22 415	21 984
Świdnica	18 448	21 273
Polkowice*	20 622	21 059
Lubin	21 354	20 017
Głogów	16 120	16 176
Bolesławiec	11 598	12 129
Oława	11 600	10 176
Dzierżoniów	8 997	9 473
Oleśnica	7 728	9 140
Kłodzko	8 554	8 198
Zgorzelec	7 222	6 983
Jawor	5 020	6 455
Lubań	5 006	5 237
Trzebnica	3 968	4 649
Kamienna Góra	4 898	4 392
Ząbkowice Śląskie	4 900	4 274

⁶ BDL: Kategoria: RYNEK PRACY; Grupa: PRACUJĄCY WG INNEGO PODZIAŁU NIŻ PKD; Podgrupa: Pracujący w gminach wg płci; Data ostatniej aktualizacji: 09.08.2022;

⁷ Dane dla obszaru miasta Polkowic (4) ze względu na tajemnicę statystyczną w danych GUS od roku 2015, oszacowano na podstawie trendu wartości tego wskaźnika dla całej gminy miejsko wiejskiej Polkowice (3) na lata 2010 - 2021, oraz dostępnych danych dla części wiejskiej (5) i miejskiej (4) na lata 2010 - 2014.

Strzelin	3 813	3 945
Złotoryja	3 432	3 933
Milicz	3 200	3 513
Środa Śląska	3 211	3 492
Wołów	2 533	3 098
Góra	2 228	2 131
Lwówek Śląski	1 962	1 983

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

* Szacowana liczba pracujących dla Polkowic.

Dzieląc miasta powiatowe na pięć grup, korzystając z metody naturalnych przerw Jenksa, podobnie jak w przypadku liczby mieszkańców Wrocław dominuje niezmiennie, od lat samotnie tworząc ośrodek grupy I. Natomiast do miast grupy II trafiły ośrodki z przedziału liczby pracujących od 20 do 33 tys. osób tj. Jelenia Góra, Lubin, Świdnica i Polkowice. Nastąpiło obniżenie dolnej granicy grupy w porównaniu z badaniem z roku 2017, w którym to grupa ta zaczynała się od 30 tys. pracujących. Obniżenie dolnej granicy grupy spowodowało między innymi zaklasyfikowanie do niej Jeleniej Góry, która straciła 2% pracujących w porównaniu z rokiem 2015, a finalnie znalazła się wyżej w zestawieniu. Wyraźna zmiana następuje w środkowej, trzeciej grupie. Jedynym miastem, które nie zmieniło znacząco liczby pracujących oraz swojego zaszeregowania do grupy jest Głogów, do którego obecnie dołączył Bolesławiec (awans w hierarchii). Przedziały wartości dla grupy III w aktualnym badaniu są niższe niż w badaniu z 2017 r. i jedynie minimalnie się zazębiają. W IV grupie sytuacja na przestrzeni lat jest w miarę stabilna. Wyróżniono tu 6 miast z liczbą pracujących powyżej 6 tys., do których dołączył Jawor, dzięki znacznemu wzrostowi liczby pracujących. Sam zakres grupy zawęził się (od 6 do 10 tys. pracujących), jednak zawiera się w zakresie grupy w badaniu pierwotnym (od 7 do 12 tys.). Ostatnia V grupa, podobnie jak w przypadku liczby mieszkańców, pozostaje niezmienna.

Biorąc pod uwagę zespoły miast, obserwujemy co następuje:

- Wałbrzych, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Szczawno-Zdrój, Jedlina-Zdój i Głuszyca – otrzymujemy zespół mający łącznie 36 tys. pracujących, czyli więcej niż druga w hierarchii Legnica.
- analizując łącznie Jelenią Górę, Piechowice i Szklarską Porębę otrzymujemy 24 tys. miejsc pracy, co nie zmienia pozycji tego ośrodka.
- w przypadku zespołu miast Dzierżoniów - Bielawa – Pieszyce, ich łączna pula pracujących to prawie 14 tys. Ośrodek ten znalazłby się w grupie wyższej – III, pomiędzy Głogowem, a Bolesławcem.

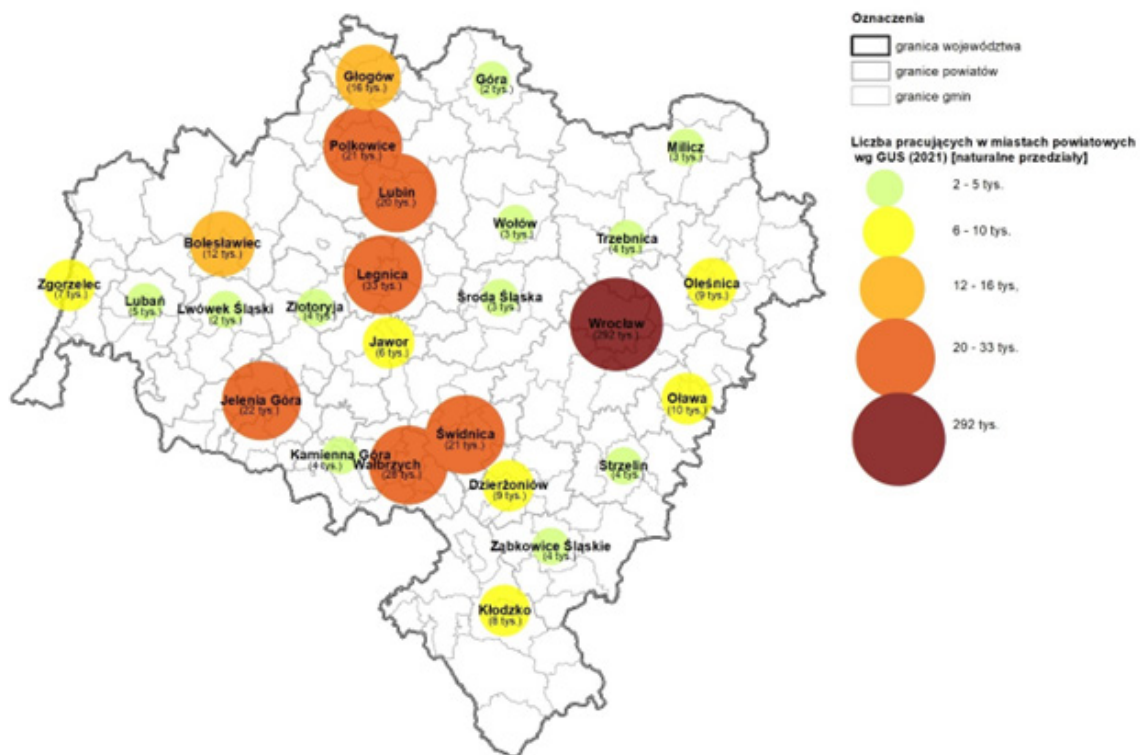
Tabela 4. Podział miast powiatowych wg liczby pracujących w 2015 i 2021 r.

Grupa	Przedziały wartości 2015 w (tys.)	Miasta (2015 r.)	Przedziały wartości 2022 w (tys.)	Miasta (2022 r.)
I	259	Wrocław	292	Wrocław
II	30 - 33	Legnica, Wałbrzych	20 - 33	Legnica, Wałbrzych, Jelenia Góra, Lubin, Świdnica, Polkowice
III	16 - 22	Jelenia Góra, Lubin, Głogów, Polkowice, Świdnica	12 - 16	Bolesławiec, Głogów
IV	7 - 12	Bolesławiec, Dzierżoniów, Kłodzko, Oleśnica, Oława, Zgorzelec	6 - 10	Jawor , Dzierżoniów, Kłodzko, Oleśnica, Oława, Zgorzelec
V	2 - 5	Góra, Wołów, Milicz, Trzebnica, Środa Śląska, Strzelin, Ząbkowice Śląskie, Kamienna Góra, Złotoryja, Jawor, Lwówek Śląski, Lubań	2 - 5	Góra, Wołów, Milicz, Trzebnica, Środa Śląska, Strzelin, Ząbkowice Śląskie, Kamienna Góra, Złotoryja, Lwówek Śląski, Lubań

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W tabeli kolorem **pomarańczowym** oznaczono miasta, które awansowały do wyższej grupy.

Rysunek 4. Liczba pracujących w miastach powiatowych w 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Strefa usług (publicznych)

W celu określenia potencjału ośrodków miejskich oraz ich rangi w sieci osadniczej pod kątem oferowanych przez nie usług publicznych przebadano wybrane usługi ponadlokalne (niemal wyłącznie ze sfery publicznej), w tym administracji świadczone na poziomie powiatu. Nie badano również jakości ani ilości występowania usługi. Inwentaryzacja ośrodków, analogicznie jak w badaniu pierwotnym z roku 2017, oparta została na ogólnodostępnych danych. Polegała ona przede wszystkim na wyszukiwaniu wybranych usług ponadlokalnych, w tym świadczonych przez samorząd województwa. Ze względu na brak jednolitej bazy danych i ich rozproszenie dane pozyskano dla większości usług ze stron internetowych⁸. Cyfra 1 w tabeli oznacza, że usługa występuje w danym mieście. Na podstawie sumy tych usług określono rangę ośrodka jako: bardzo wysoką, wysoką, średnią i niską, analogicznie jak to miało miejsce podczas badania z 2017 r.

---

⁸ Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego: <https://umwd.dolnyslask.pl/>
Starostwa powiatowe, sądy, urząd wojewódzki, wojewódzki urząd pracy: <https://www.prawo.pl/>
Urzędy Skarbowe: https://pit.frp.edu.pl/urząd_skarbow_województwo_dolnoslaskie/
Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska: <https://www.wroclaw.wios.gov.pl/>
Wojewódzkie instytucje kultury, edukacji: <https://umwd.dolnyslask.pl>
Dolnośląski Ośrodek Ruchu Drogowego: <https://dord.dolnyslask.pl/>
Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych: <https://dbgitr.pl>
Szpitale, SOR, nocna i świąteczna opieka zdrowotna: <https://www.nfz-wroclaw.pl>
Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl>

Tabela 5. Dostępność wybranych usług w ośrodkach powiatowych

	Jednostki urzędu wojewódzkiego	Jednostki urzędu marszałkowskiego	Starostwo powiatowe	Urząd Skarbowy	WIOS	Wojewódzki Urząd Pracy	Wojewódzkie instytucje kultury (teatry, muzea, filharmonie, opery)	Galerie i salony sztuki	Szkoły wyższe	Szkoły wyższe, jednostki zamiejscowe	Oświatowe jednostki organizacyjne urzędu marszałkowskiego	DODR	Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych	Ośrodki wychowawcze	Szpitala wojewódzkie (bez psychiatrycznych)	Placówki Doskonalenia Nauczycieli	Hipermarkety	Biblioteki pedagogiczne	Biura senatorów	Sąd Apelacyjny	Sąd Okręgowy	Sąd Rejonowy	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków	Punkt informacyjny Funduszy Europejskich	SOR, izba przyjęć	Nocna i świąteczna opieka zdrowotna	Instytucje otoczenia biznesu	SUMA	
Wrocław	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	27	
Wałbrzych	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	24	
Legnica	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	25	
Jelenia Góra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	23	
Lubin			1	1				1		1	1	1			1		1		1			1			1	1	1	13	
Głogów			1	1				1	1			1					1		1			1				1	1	1	11
Świdnica			1	1					1	1	1	1					1	1	1		1	1			1	1	1	14	
Bolesławiec			1	1								1					1					1				1	1		7
Oleśnica			1	1								1					1		1			1				1		7	
Dzierżoniów			1	1								1					1		1			1				1	1		8
Oława			1	1													1					1				1	1		6
Zgorzelec			1	1						1							1					1				1	1		7
Kłodzko			1	1					1	1		1	1				1		1			1				1	1		11
Jawor			1	1							1			1								1				1	1		7
Polkowice			1	1					1								1									1	1		6
Lubań			1	1								1					1					1				1			6
Kamienna Góra			1	1			1				1				1							1				1			7
Złotoryja			1	1																		1				1			4
Ząbkowice Śl.			1	1													1					1				1	1		6
Trzebnica			1	1																		1				1	1		5
Wołów			1	1																		1				1			4
Strzelin			1	1														1				1				1	1		6
Góra			1	1									1													1			4
Milicz			1	1							1	1							1			1				1	1		8
Środa Śląska			1	1																		1				1	1		5
Lwówek Śląski			1	1																		1				1			4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMWD, Starostw Powiatowych, Urzędów Skarbowych, WIOS, DORD, NFZ itd.

Po raz kolejny grupa o najwyższej liczbie oferowanych usług ponadlokalnych, pozostała niezmienna. Bardzo wysoko wypada Wrocław, gdzie znajduje się pełna gama badanych usług. Bardzo wysokie wyposażenie w analizowane usługi posiada także Legnica, Wałbrzych oraz Jelenia Góra. Do grupy ośrodków o wysokim wyposażeniu w usługi tj. Świdnica i Kłodzko dołączyły Głogów i Lubin. Grupa „średnia” mocno się wzmocniła liczebnie w porównaniu z wynikami badania z 2017 r. Do Bolesławca, Dzierżoniowa, Jawora dołączyło aż 10 ośrodków z niższej grupy, są to: Polkowice, Milicz, Trzebnica, Oleśnica, Oława, Strzelin, Ząbkowice Śląskie, Kamienna Góra, Lubań oraz Zgorzelec. Czwartą ostatnią grupę tworzą miasta: Środa Śląska, Złotoryja, Wołów, Góra oraz Lwówek Śląski, które uzyskały od 4 do 5 punktów biorąc pod uwagę wachlarz badanych usług.

Mimo zmian jakie nastąpiły, szczególnie w ramach grup miast o wysokim i średnim zaopatrzeniu, przedziały wartości grup zmieniły się w nieznacznym stopniu.

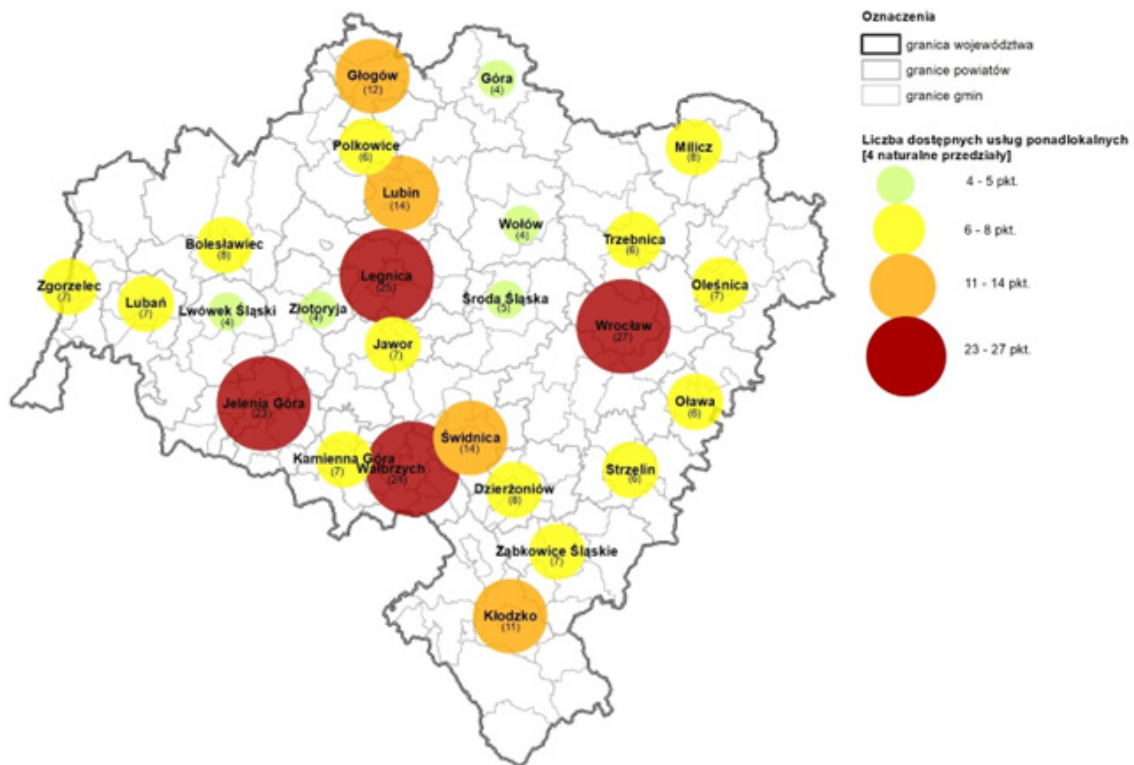
Tabela 6. Miasta powiatowe wg liczby dostępnych usług w 2017 i 2023 r.

Grupa	Przedziały wartości w pkt (2017 r.)	Miasta (2017 r.)	Przedziały wartości w pkt (2023 r.)	Miasta (2023 r.)
Bardzo wysoka	22 - 27	Wrocław, Wałbrzych, Legnica, Jelenia Góra	23 - 27	Wrocław, Wałbrzych, Legnica, Jelenia Góra
Wysoka	11 - 14	Świdnica, Kłodzko	11 - 14	Świdnica, Kłodzko, Głogów, Lubin
Średnia	7 - 9	Bolesławiec, Dzierżoniów, Jawor, Głogów, Lubin	6 - 8	Bolesławiec, Dzierżoniów, Jawor, Polkowice, Milicz, Lubań, Zgorzelec, Trzebnica, Oleśnica, Oława, Strzelin, Ząbkowice Śląskie, Kamienna Góra
Niska	4 - 6	Polkowice, Góra, Milicz, Trzebnica, Oleśnica, Środa Śląska, Oława, Strzelin, Ząbkowice Śląskie, Kamienna Góra, Złotoryja, Lwówek Śląski, Lubań, Zgorzelec, Wołów	4 - 5	Góra, Środa Śląska, Złotoryja, Lwówek Śląski, Wołów

Źródło: opracowanie własne.

W tabeli kolorem **pomarańczowym** oznaczono miasta, które awansowały do wyższej grupy.

Rysunek 5. Ośrodki powiatowe według liczby dostępnych usług.

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowanie

Zastosowana klasyfikacja ośrodków powiatowych na Dolnym Śląsku wg liczby ludności, liczby miejsc pracy w podziale na 5 grup i liczby usług w podziale na 4 grupy, analogicznie do analizy z 2017 r., wykazała, że w ogólnym ujęciu hierarchia ośrodków nie zmienia się znacząco. Pogłębiają się jedynie różnice pomiędzy grupami ośrodków i poszczególnymi ośrodkami w grupach.

Ośrodek główny Wrocław – o charakterze metropolitalnym, znacznie odbiegający skalą od pozostałych ośrodków regionu, zdecydowanie powiększa swoją przewagę pod względem liczby mieszkańców i miejsc pracy oraz posiada najszerszy zakres usług.

Ośrodki regionalne - Wałbrzych, Legnica i Jelenia Góra, to miasta zajmujące kolejne pozycje w zestawieniu. W poprzednim raporcie z 2017 r. w grupie II, we wszystkich badanych kategoriach, znalazły się jedynie Wałbrzych i Legnica, a Jelenia Góra została zakwalifikowana do grupy II ze względu na oferowany szeroki wachlarz usług. Tym razem Jelenia Góra spełniła wszystkie 3 warunki.

Wyraźnie do ośrodków regionalnych zbliża się jedno z miast poziomu subregionalnego – Lubin, co wskazuje, na zmniejszającą się różnicę pomiędzy miastami regionalnymi a Lubinem. Jednak należy zaznaczyć, że liczba ludności w miastach, nie tylko powiatowych i nie tylko na Dolnym Śląsku, systematycznie maleje (za wyjątkiem Wrocławia) i w przypadku Lubina w odniesieniu do miast największych (regionalnych) względna różnica pomiędzy tymi miastami może maleć.

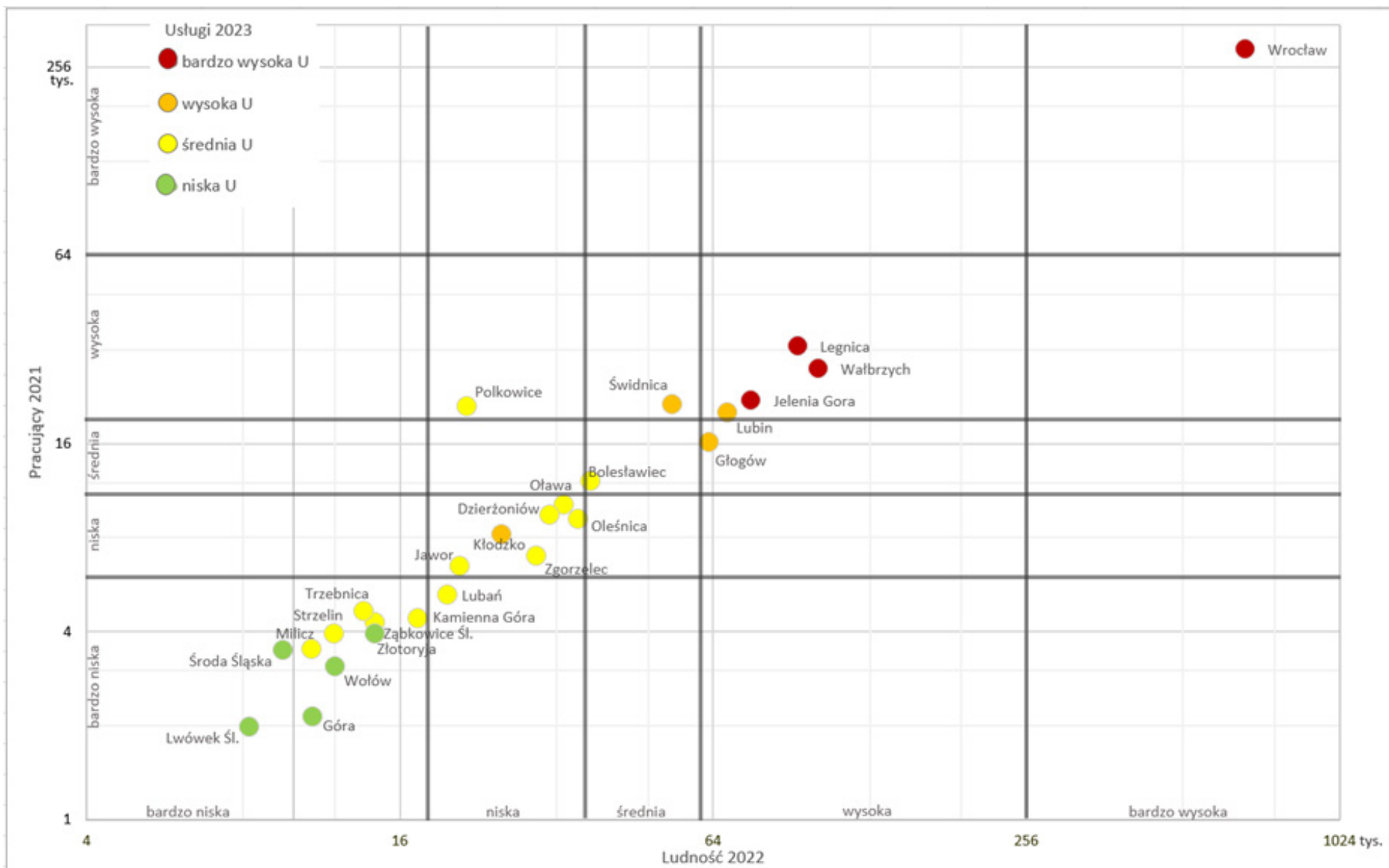
Ośrodki subregionalne - Lubin i Świdnica nie odbiegają znacząco od ośrodków regionalnych pod względem liczby pracujących, a Głogów i Lubin również ludnościowo. Wyraźnie tracą jedynie w zestawieniu usług publicznych, administracyjnych, które nie są lokalizowane na zasadach rynkowych (sterowanych popytem), a pryncypialnie (polityczno – strategicznie). Dlatego uzasadnione wydaje się zbadanie oddziaływania usług na rangę ośrodków w szerszym ujęciu ⁹.

Lokalne ośrodki powiatowe wyróżniające się - to przede wszystkim Polkowice oraz Jawor charakteryzujące się rosnącym potencjałem rynku pracy (liczbą osób pracujących), a także Bolesławiec, którego zaszerogowanie w kategoriach ludnościowych i rynku pracy wzrosło. Nadal utrzymuje się wysoki potencjał usługowy Kłodzka, przy stosunkowo niskiej liczbie ludności i pracujących.

⁹ Próba uchwycenia tego zagadnienia zostanie opisana w odrębnym opracowaniu.

Rysunek 6. Liczba ludności, pracujących i usług w ośrodkach powiatowych.

Źródło: opracowanie własne.

Ośrodki powiatowe bez Wrocławia

Dominująca pozycja i wciąż rosnąca przewaga Wrocławia, którego ranga wykracza poza oddziaływanie regionalne, powoduje, że zakres wartości badanych wskaźników, podyktowany skrajnymi odczytami odnotowywanymi dla niego, zaburza rozkład przedziałów wartości dla poszczególnych grup rangowych. Wobec powyższego analizy wykonane w 2017 r. i powtórzone w niniejszym opracowaniu przeprowadzono ponownie dla miast powiatowych województwa z wyłączeniem Wrocławia, jako ośrodka o randze krajowej, metropolitalnej i nieporównywalnej z pozostałymi miastami powiatowymi w województwie.

Liczba ludności

Przeprowadzona analiza wg liczby ludności w miastach powiatowych regionu z pominięciem Wrocławia wykazała, że I grupę stanowią miasta około stutysięczne tj.: Wałbrzych i Legnica. Kolejną grupę tworzą Jelenia Góra, Lubin, Głogów oraz Świdnica, których liczba mieszkańców stanowi ponad 50 tys. W trzeciej grupie (III) znalazły się Zgorzelec i Dzierżoniów wraz z Bolesławcem, Oleśnicą i Oławą. Czwarta grupa to miasta, należące do kategorii miast małych: Kłodzko, Lubań, Jawor, Polkowice i Kamienna Góra. Pozostałe ośrodki, miasta najmniejsze spośród analizowanych, zaliczone zostały do grupy V: Góra, Milicz, Środa Śląska, Wołów, Strzelin, Ząbkowice Śląskie, Trzebnica, Złotoryja, Lwówek Śląski.

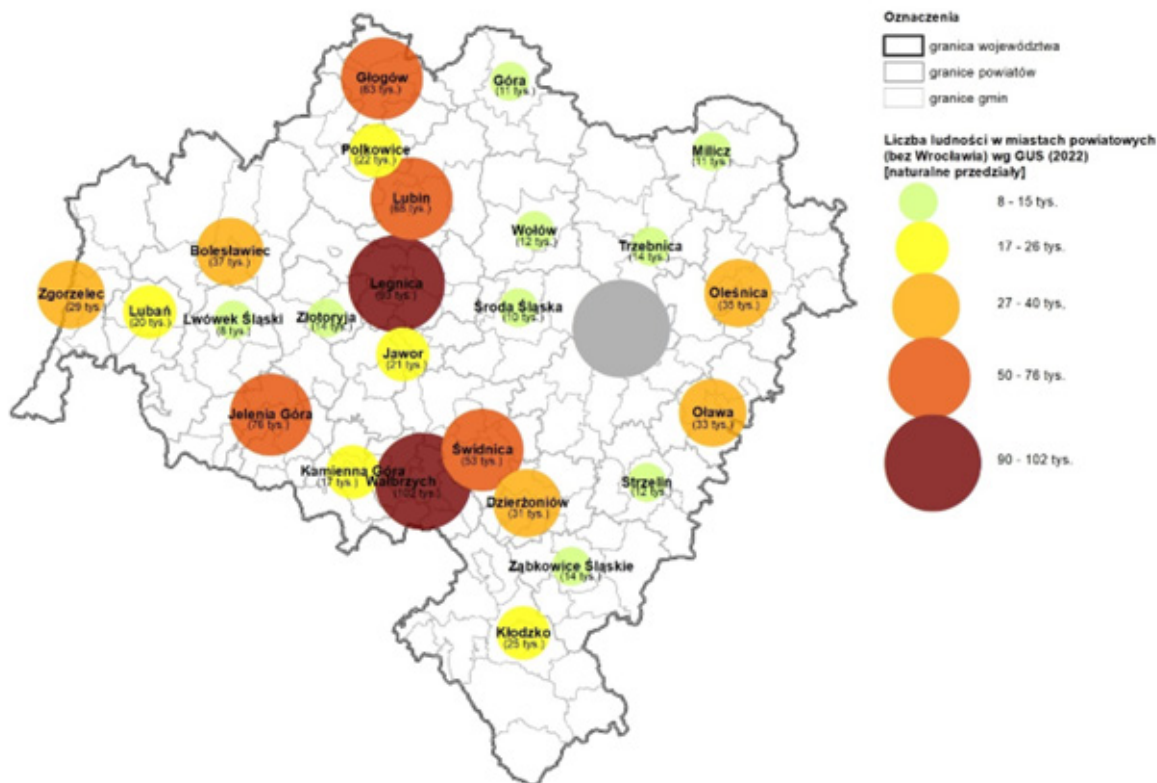
Zróźnicowanie miast oraz ich zaszeregowanie do poszczególnych grup zaprezentowano w poniższej *Tabela 7*.

Tabela 7. Podział miast powiatowych (bez Wrocławia) wg liczby ludności w 2022 r.

Grupa	Przedziały wartości w tys. (2022 r.)	Miasta (2022 r.)
I	90 - 102	Wałbrzych, Legnica
II	50 - 76	Jelenia Góra, Lubin, Głogów, Świdnica
III	27 - 40	Bolesławiec, Oleśnica, Oława, Zgorzelec, Dzierżoniów
IV	17 - 26	Kłodzko, Lubań, Jawor, Polkowice, Kamienna Góra
V	8 - 15	Góra, Milicz, Środa Śląska, Wołów, Strzelin, Ząbkowice Śląskie, Trzebnica, Złotoryja, Lwówek Śląski

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rysunek 7. Liczba ludności miast powiatowych (bez Wrocławia) w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba pracujących

Przeprowadzona analiza wg liczby pracujących w miastach powiatowych regionu po wyłączeniu z analiz Wrocławia wykazała, że I grupę stanowią miasta o najwyższej liczbie pracujących w regionie (powyżej 20 tys.): Legnica, Wałbrzych, Jelenia Góra, Lubin, Świdnica oraz Polkowice. W drugiej grupie (II) znalazły się: Bolesławiec i Głogów – miasta o bardzo wysokiej liczbie pracujących (powyżej 12 tys.), natomiast trzecią grupę (III) tworzą: Dzierżoniów, Kłodzko, Oleśnica, Oława oraz Zgorzelec. Jawor, wraz z Trzebnicą, Strzelinem, Ząbkowicami Śląskimi, Kamienną Górą, Złotoryją oraz Lubaniem stanowią grupę IV, natomiast ostatnią V grupę, o bardzo niskiej liczbie pracujących tworzą ośrodki: Góra, Wołów, Milicz, Środa Śląska oraz Lwówek Śląski.

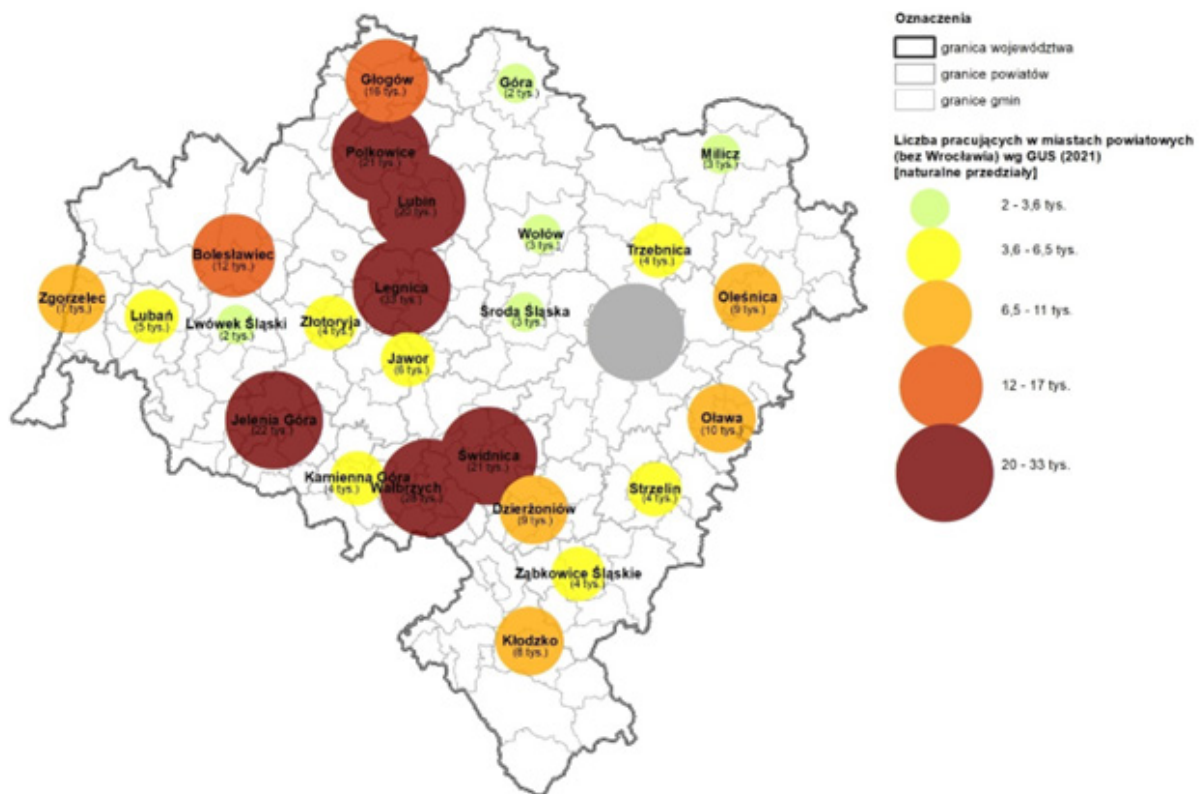
Różnicowanie miast z pominięciem Wrocławia oraz ich zaszeregowanie do poszczególnych grup zaprezentowano w poniższej **Tabela 8**.

Tabela 8. Podział miast powiatowych (bez Wrocławia) wg liczby pracujących 2021 r.

Grupa	Przedziały wartości w tys. (2021)	Miasta (2021 r.)
I	20-33	Legnica, Wałbrzych, Jelenia Góra, Lubin, Świdnica, Polkowice
II	12-17	Bolesławiec, Głogów
III	6,5-11	Dzierżoniów, Kłodzko, Oleśnica, Oława, Zgorzelec
IV	3,6-6,5	Jawor, Trzebnica, Strzelin, Ząbkowice Śląskie, Kamienna Góra, Złotoryja, Lubań
V	2 – 3,6	Góra, Wołów, Milicz, Środa Śląska, Lwówek Śląski

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rysunek 8. Liczba pracujących w miastach powiatowych (bez Wrocławia) w 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Strefa usług (publicznych)

Pominięcie Wrocławia, w ramach prowadzonej analizy miast powiatowych pod względem usług publicznych, nie wpłynęło na hierarchię miast powiatowych. Podział wartości na 4 stopnie wyposażenia w usługi publiczne ponadlokalne metodą naturalnych przerw jest identyczny jak w przypadku badania z uwzględnieniem Wrocławia. Każda z grup poziomu oferowanych usług ponadlokalnych pozostaje niezmienna. Ma tu znaczenie przyjęty katalog usług – publicznych, o zasięgu regionalnym, często o administracyjnym charakterze oraz fakt, że nie badano jakości ani ilości występowania danej usługi.

Podsumowanie

Porównując otrzymane wyniki z przeprowadzonych analiz z Wrocławiem i z jego pominięciem, zauważalne jest przede wszystkim większe zróżnicowanie pomiędzy mniejszymi ośrodkami.

Na pierwszym planie wyodrębnia się dominacja Legnicy i Wałbrzycha, które w przypadku tej analizy można nazwać ośrodkami głównymi. Wyraźnie ośrodki te dystansują się od Jeleniej Góry, która wraz z Lubinem, Świdnicą i Głogowem tworzy drugie skupisko (grupę) miast w hierarchii.

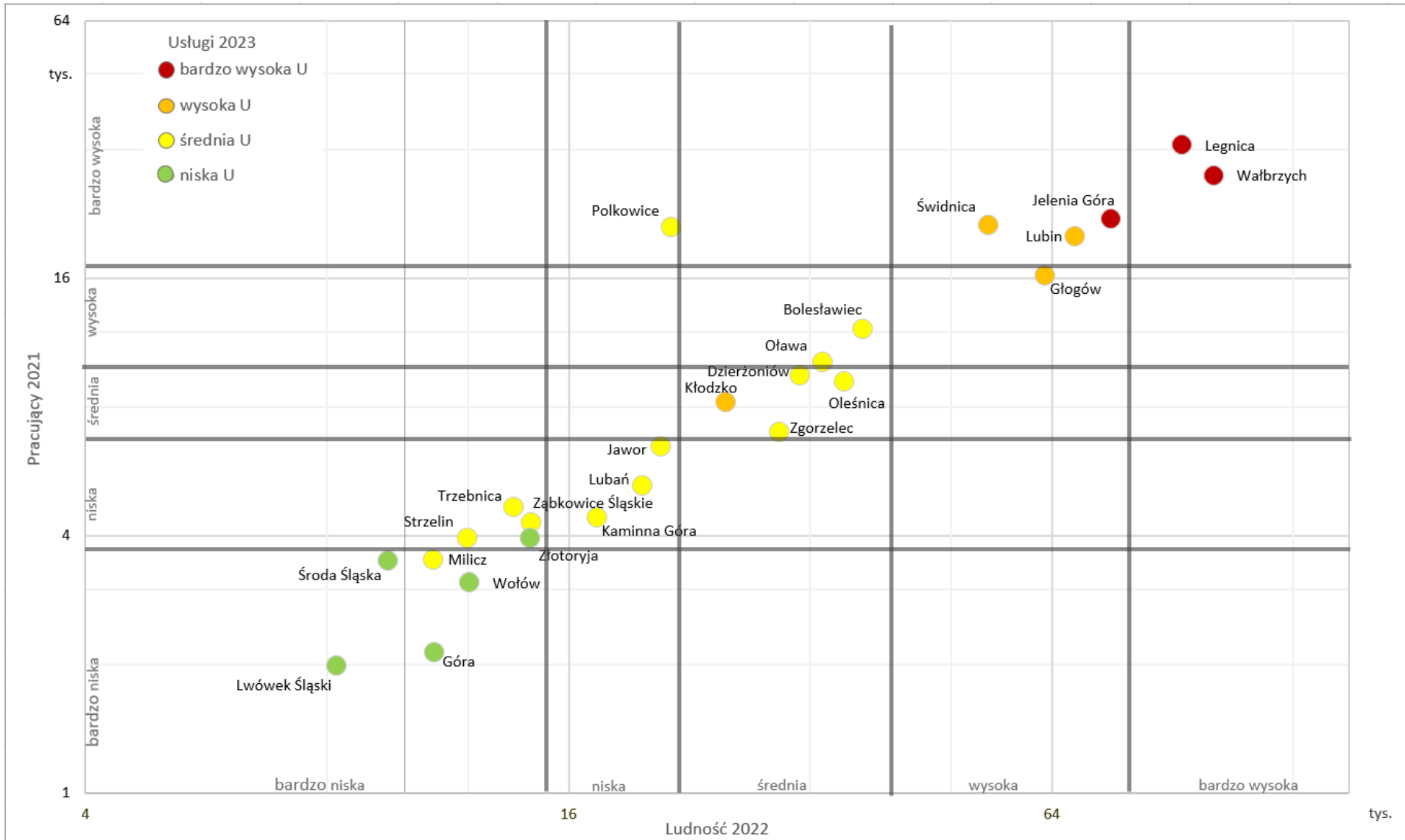
Trzecią grupę stanowią miasta: Bolesławiec, Oława, Dzierżoniów, Oleśnica, Kłodzko i Polkowice. To ostatnie szczególnie wyróżnia się pod względem rynku pracy, stanowiąc swojego rodzaju wyjątek, podyktowany specyficznym charakterem gospodarczego rozwoju tego ośrodka.

Lokalne ośrodki powiatowe tworzące grupę IV to: Jawor, Lubań, Ząbkowice Śląskie, Trzebnica, Strzelin, Kamienna Góra i Złotoryja, natomiast grupę V stanowią: Milicz, Wołów, Środa Śląska, Góra i Lwówek Śląski.

Wyłączenie z analiz Wrocławia pozwoliło przede wszystkim na mocniejsze zaznaczenie różnic pomiędzy ośrodkami średniego, niskiego i najniższego stopnia hierarchii oraz wskazanie ośrodków aspirujących do rangi regionalnej - Świdnicy, Lubina, Głogowa. Uwidoczniona została również słabnąca pozycja Jeleniej Góry, przy jednoczesnej w miarę stabilnej równowadze Legnicy i Wałbrzycha.

Rysunek 9. Liczba ludności, pracujących i usług w ośrodkach powiatowych, przy pominięciu Wrocławia.

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowanie i wyniki końcowe

Analiza oceny potencjału miast powiatowych województwa dolnośląskiego wykonana w 2017 r., prowadzona w ramach prac towarzyszących sporządzaniu planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, stała się merytorycznym wkładem do dokumentu określającego politykę zagospodarowania przestrzennego samorządu województwa, przyjętego uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. Niniejsze opracowanie w zakresie porównania i oceny pozycji miast powiatowych Dolnego Śląska jest jej powtórzeniem. Za pomocą takich danych jak liczba mieszkańców i pracujących oraz lista wybranych usług publicznych o charakterze ponadlokalnym, dokonano rangowania miast powiatowych Dolnego Śląska.

Liczba osób zamieszkujących ośrodki miejskie niejednokrotnie stanowiła podstawę pozycjonowania miast w licznych opracowaniach i publikacjach naukowych, a liczba pracujących dobrze obrazuje wielkość rynku pracy. Słuszne wydaje się również zbadanie usług publicznych o znaczeniu ponadlokalnym, jeśli badamy rolę miasta w regionie. Nie można jednak jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie czy usługi publiczne ponadlokalne jako jedyne świadczą o pozycji czy randze miasta. Niewątpliwie wpływają one na jego prestiż, jak również „promują” je za samą obecność usług publicznych.

Zgodnie z przyjętymi założeniami metodologicznymi w hierarchii sieci osadniczej Dolnego Śląska, pomimo upływu lat, w analizowanym okresie nie zaobserwowano znaczącej różnicy w klasyfikacji miast powiatowych. Z pośród 5 wyróżnionych poziomów niezmiennie najwyższą pozycję (I poziom w hierarchii sieci osadniczej) zajmuje Wrocław - jako miasto zaklasyfikowane do grona miast wojewódzkich. Na drugim poziomie (II) znalazły się 3 miasta: Wałbrzych, Legnica, Jelenia Góra - zaliczane do kategorii miast regionalnych. Są to miasta, które w swojej historii posiadają długie tradycje centralności tj. pełniąc niegdyś rolę ośrodków wojewódzkich. W ramach prowadzonych analiz zaobserwowano również słabnącą pozycję Jeleniej Góry, w szczególności pod względem kapitału ludzkiego.

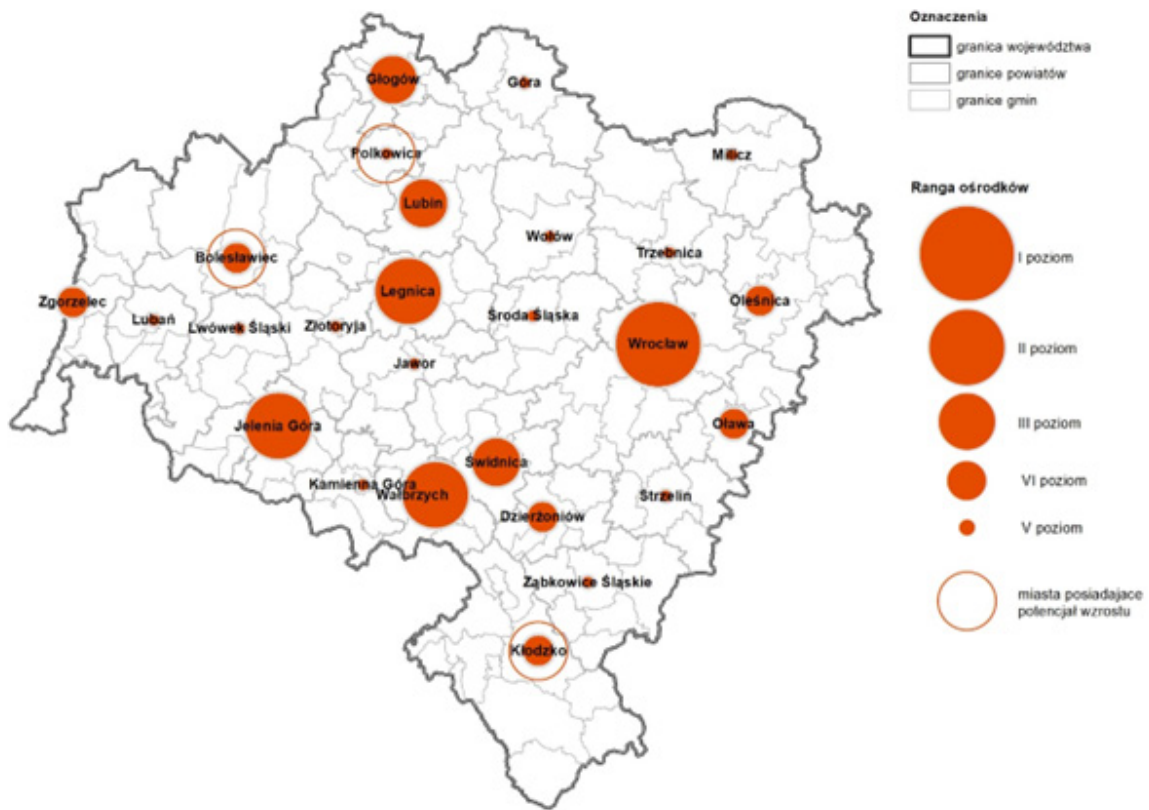
Trzeci poziom (III) tworzą kolejne 3 miasta: Lubin, Świdnica oraz Głogów. Są to miasta zaliczane do kategorii ośrodków subregionalnych, które w badanym okresie, pomimo systematycznie malejącej liczbie ludności, przybierają względnie na sile, szczególnie pod względem liczby pracujących, zmniejszając tym samym dystans w stosunku do miast regionalnych ([Rysunek 9](#) i [Rysunek 6](#)).

Czwarty poziom (IV) tworzy 8 miast, przy czym 3 z nich: Polkowice, Bolesławiec i Kłodzko posiadają potencjał do wzrostu, w szczególności dotyczy to Polkowic, które dzięki rozwijającemu się rynkowi pracy wspinają się po szczeblu hierarchii miast zajmując rok rocznie coraz wyższą pozycję (patrz – [Rysunek 10](#)).

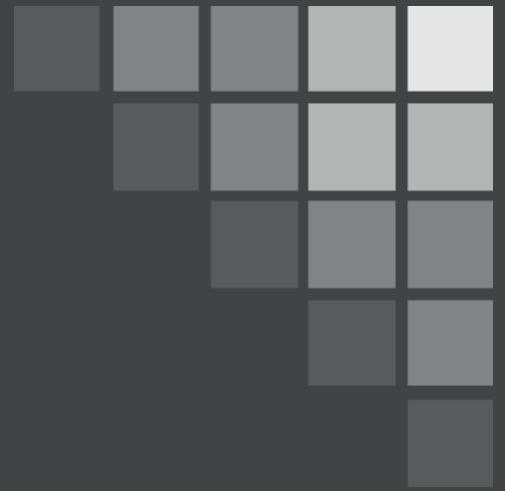
Pozostałe miasta powiatowe (15) tworzą piąty poziom (V) w hierarchii sieci osadniczej. Jest to grupa silnie zróżnicowana w każdej analizowanej kategorii.

Przeprowadzone analizy, potwierdziły również zwiększający się dystans pomiędzy miastem wojewódzkim a pozostałymi ośrodkami w hierarchii, w szczególności dotyczy to miast regionalnych. Warto zaznaczyć, że taka sytuacja nie sprzyja zrównoważonemu terytorialnie rozwojowi regionu oraz procesom konwergencji społeczno-gospodarczej województwa.

Rysunek 10. Pozycja miast powiatowych wg poziomów w 2022 roku.

Źródło: opracowanie własne.

INSTYTUT ROZWOJU TERYTORIALNEGO

Ul. J. Wł. Dawida 1A

50-527 Wrocław

www.irt.wroc.pl

tel/fax +48 71 374 95 00

